

# Byty majú svoju hodnotu aj v exteriéri

Práve v čase, keď sme zbierali materiály o dvoch vedúcich osobnostiach ateliéru Compass, aby sme ich mohli predstaviť v časopise, predstavili sa sami a širšiemu publiku – víťazstvom vo významnej súťaži na areál bratislavskej Cvernovky. Mimovoľne tým pripomenuli, že mestská časť Nové Mesto, kde obaja vyrástli a bývajú, vznikla historicky vďaka rozvoju priemyslu a prestavbe niektorej z posledných industriálnych pamiatok, ktoré tu ešte zostali, by sa iste venovali s rovnakým zaujatím... Architekti Juraj Benetin a Matej Grébert.

Nie je to prvé ocenenie ich ateliéru. Medzi dielami nominovanými na cenu CE.ZA.AR sa nedávno objavil rodinný dom v Novom Meste na Brusnicovej, predtým získala najviac ocenení ich nová rezidenčná štvrť v Petržalke, nazvaná Slniečnice. Prvá ucelená etapa jej výstavby, skomponovaná z mestských víl, zožala ceny ARCH, Stavba roka i Najlepšia fasáda. A tak je vynikajúce, že kolektív ateliéru dostal príležitosť dotvárať i našu mestskú časť väčšími investíciami. Pred časom sme uverejnili, ako bude vyzeráť pripravovaná rekonštrukcia industriálnej budovy na Sliachskej. V súčasnosti už slúži, v jej susedstve sa buduje Ahoj park, obytný súbor z dielne Compassu. A pripravovaný veľký komplex na Račianskej – Urban Residence plynulo nadviaže na rozostavané rezidencie Pri mýte.

**M. Grébert:** Ateliér Compass sme s Jurajom založili roku 2004. Dnes sme v ňom šesťnásti a pracujeme skutočne tímovo. Koncepcie diel nepripravujeme iba my dvaja. Ak hocikto z nás príde s dobrou myšlienkou, dáme jej priestor, a tak sa vo výsledku určite môže uplatniť.



*Rodinné domy na Brusnicovej nemajú oplotenie ani predzáhradky – ušetrilo sa tak miesto na záhradu alebo obytnú časť*

Podľa množstva diel uchádzajúcich sa o architektonické ceny sa zdá, že sa stavia oveľa viac než v rokoch predtým a architekti nemajú v tvorivom procese zlé podmienky. Aj z vášho pohľadu to tak vyzerá?

**M. Grébert:** Práce je naozaj viac než pred štyrmi či piatimi rokmi, ale nie všetko, na čom robíme, sa nakoniec aj zrealizuje. Vzniká viac štúdií, viac sa overuje a testuje. Mnohé z projektov boli pripravené už dávnejšie, no až teraz, keď sa trh oživil, sa opäť dostali do pozornosti.

**J. Benetin:** Áno, na nedostatok práce sa rozhodne nemôžeme sťažovať. Súčasná doba praje architektom.

**To, čo navrhujete pre Nové Mesto, je takmer všetko bývanie. Čím sa odlišuje dnešná bytová výstavba od tej pred desaťročím? O čo vám ide predovšetkým?**

**M. Grébert:** Pre nás ako architektov urbanistov je podstatné,



*Juraj Benetin a Matej Grébert*

aby územie, ktoré navrhujeme, nebolo iba monofunkčnou zónou, ale aby obsahovalo všetko, čo ľudia v blízkosti bývania potrebujú. Navyše sa vždy snažíme nájsť takú urbanisticko-architektonickú koncepciu a vytvoriť takú štruktúru, v rámci ktorej byty získajú istý benefit a hodnotu navyše.

**J. Benetin:** Snažíme sa do projektov vnášať pestrosť bývania. Ale ešte dôležitejšie je pre nás to, čo sa deje medzi domami. Zakladáme si na verejnom priestore, lebo život sa z veľkej časti odohráva na uliciach, v parkoch, vo dvoroch a vnútroblokoch.

**Vytvárate teda vonkajšie priestory, ktoré slúžia aj tým vnútorným. Prostredie, ktoré obyvateľom prináša úžitok i priaznivé vnemy, napríklad aj estetické – áno?**

**M. Grébert:** Áno. Povedzme, v prípade Ahoj parku je naša koncepcia založená na vnútornom parku, do ktorého sú byty orientované. Tam sme sa usilovali skôr o uzavretú enklávu, lebo je to územie, ktoré patrí Zväračskému ústavu. Ten sa teraz „otvoril okoliu“, odstránil oplotenie. Zhodnotila sa tak aj druhá strana Sliachskej ulice, pretože už nemá za suseda priemyselnú zástavbu, ale živé obytné prostredie.



*Polootvorený vnútroblok Ahoj parku ponúka možnosti na oddych i šport v zeleni*

**J. Benetín:** V prípade pripravovanej Urban Residence na Račianskej ulici sme našu koncepciu prispôbobi existujúcej zástavbe. Projekt tvoria tri samostatné bytové domy, ktoré podporia Račiansku ulicu ako mestskú triedu.

Všetko sme sa snažili vzájomne prepojiť. Z Račianskej ulice zachovať charakter rušnejšej mestskej triedy so službami a obchodmi, na druhej strane vytvoriť oddychovú zelenú zónu. Navrhli sme pešiu trasu v zeleni, rovnobežnú s Račianskou ulicou, ktorá plynulo pokračuje popri našich bytových domoch. Vytvorili sme dve pasáže, ktoré prepájajú Račiansku ulicu s vnútroblokom, kde bude veľký park s výmerou až 60 árov. Byty bude od uličného ruču oddeľovať priebežný balkón.

**Ste spokojní s tým, ako beží život v rekonštruovanej budove na Sliacskej? Naplnili sa vaše očakávania?**

**M. Grébert:** Sme spokojní, lebo to tam už žije, budovy sa zabývali, sú plne obsadené a fungujú. Sliacska sa stáva príjemnou mestskou ulicou. Budova si našla svoj typ nájomcu. Sídli tu firma na tvorbu interiérov, softvérová firma, firma, ktorá predáva produkty.

**J. Benetín:** Naš koncept bol zameraný práve na kreatívny priemysel, na firmy, ktoré by ocenili, že sú v takých zaujímavých priestoroch. Tešíme sa, že sa nám to podarilo.



*Bývalá priemyselná hala na Sliacskej dnes oživuje svoje prostredie rozmanitou prevádzkou kancelársko-obchodno-skladovou*

**Takže im neprekáža, ak sú niekde v interiéroch viditeľné pôvodné konštrukcie?**

**M. Grébert:** Práve naopak. Od nájomníkov máme ohlasy, že sú to zaujímavé priestory a dobre sa im v nich pracuje. Vždy nás zaujíma spätná väzba od obyvateľov aj nájomcov našich diel, ba aj od ľudí, ktorí chodia okolo nich. Je to niečo, čo môžeme využiť pri ďalších projektoch.

**Čo tá vysoká vstupná hala? Aj tá dobre slúži?**

**M. Grébert:** Slúži ako priestor, ktorým sme chceli pripomenúť históriu budovy, jej industriálny halový charakter. Na to množstvo ľudí, ktoré tam pracuje, sa nám ani nezdá vysoká, skôr taká „akurát“.

**Akej téme by ste sa venovali s mimoriadnym potešením, keby vám ju nejaký investor zadal ako objednávku?**

**M. Grébert:** Keď som bol študentom, bol mojím vysnívaným zadaním olympijský štadión. Hej, rovno olympijský. Dnes už som skromnejší, pravdupovediac, ani o tom nepremýšľam, stačí mi, že stále mám na stole zaujímavú prácu. Každý z tých projektov má svoje limity, isteže, ale to je život, aj ten vždy nejaké limity obsahuje.

**J. Benetín:** Máme radi veľké výzvy. Momentálne máme na stole veľmi zaujímavé a pestré projekty. V tomto smere si nemôžeme



*Tri domy Urban Residence budú prospešné aj svojmu okoliu – z uličnej strany obchodmi a službami, z druhej strany zelenou vychádzkovou trasou*

sťažovať. Najdôležitejšie je nestratiť sa v tom všetkom, stále mať nadhľad a sledovať svoju víziu.

**Väčšina architektov túži pri svojej tvorbe po maximálnej voľnosti, mnohí sa sťažujú na obmedzenia zo strany investora. Napriek tomu som nedávno kdesi čítala vaše vyjadrenie, pán architekt Benetín, že voľnosti máte dosť, dokonca že investor môže mať aj lepšiu myšlienku než vy sám...**

**J. Benetín:** Nebránime sa žiadnym nápadom. Neraz príde investor so skvelou myšlienkou, na ktorú nadviažeme. Máme šťastie na zaujímavé projekty a osvietených investorov. Veľmi si vážime otvorenú a profesionálnu spoluprácu s investormi, ktorí kladú dôraz na používanie kvalitných moderných štandardov nielen vo vnútorných priestoroch bytov, ale aj na všetkých verejných priestranstvách.

**Čo keď investor s navrhnutým riešením nesúhlasí a povie, že to chce nejak inakšie?**

**J. Benetín:** Pracujeme tak, že vyskúšame veľa možných riešení, mnohé vyhodíme do koša, a napokon sa zhodneme na tom najlepšom, čo pre dané územie dokážeme urobiť.

**M. Grébert:** Hm, ako by som odpovedal čo najdiplomatickejšie... Hovorí sa, že vrana k vrane sadá, poznáte to. Skutočne máme šťastie na dobrých investorov. Asi preto, lebo aj investori si hľadajú architektov, s ktorými by si rozumeli. Boli by sme sami proti sebe, keby okolo šla nejaká dobrá myšlienka, a my by sme ju do projektu „nepustili“.

**Vy ju asi najrýchlejšie rozpoznáte, aj keď nemá hneď architektonickú podobu, však?**

**M. Grébert:** Áno, to určite.

**Pán architekt Benetín je lídrom a spevákom úspešnej kapely Korben Dallas. Aké koníčky máte vy, pán architekt Grébert? Čím naplňate svoj voľný čas?**

**M. Grébert:** Ja som skôr športovo založený. Bicyklovanie, plávanie, kite surfing... Bicykel je z toho najpraktickejší, najrýchlejší dostupný, keď si človek potrebuje oddýchnuť.

**Navyše má teraz v Novom Meste podporu, budujú sa cyklotrasy...**

**M. Grébert:** Sledujeme to a oceňujeme. Nielen že cyklotrás je viac, ale vedú aj do prírody, do lesa... Za tie sme mimoriadne vďační, lebo v Karpatoch je veľa možností. Aj keď sieť nie je ešte dotvorená, my počkáme, sme trpezliví, hlavne že sa na veci pracuje.

*Zhovárala sa Viera Vojtková*

*Snímky Pavel Meluš, Anna Drozdová, vizualizácie Compass*